

Iuni, la Teatrul de Stat din Pitești *Nici viu, nici mort* (Dihoviciu și Slobodskoi). Anul acesta, tot o singură comedie circula (deocamdată) sub patru titluri: *Oaspeți nepoștiți*, *Dragoste la țară*, *Baron* și *Companie*, *Musafiri nepoștiți*, (Miloslav Stehlik).

Ce surpriză ne va aduce anul viitor? Pentru că asemenea intervenții, care amintesc de *Peripețiile sârmanului prinț de Dania*, se întâlnesc din ce în ce mai des în practica activității teatrale. *Minunata pantofăreasă* a lui Federico Garcia Lorca a devenit în altă parte... *nemaipomenită!* *Ultima etapă* a lui Erich Maria Remarque (publicată cu acest titlu și în caletul nr. 3 al revistei *Secolul XX*), se joacă la Teatrul Armatei sub denumirea *Lingă poarta Brandenburg*. Aceasta în ceea ce privește traducerea.

O privire fugară asupra dramaturgiei originale ne va dovedi că și aici, în prezența și cu asentimentul autorilor, lucrări cunoscute sub un anumit nume, suferă aceeași rebotezare cu o indulgență candidă. *Iarba rea* a lui Aurel Baranga a revenit la microfon sub versiunea *Noaptea încercărilor*. *Vodă Cuza* și *Unirea de Tudor* Șolmaru s-a reprezentat simultan la București și Iași, sub două denumiri (la Iași devenind, mai modestă, *Povestea Unirii*).

Sintem conștienți că n-am epuizat exemplele. Dar nici n-am urmărit să le epuizăm. Am căutat doar să prezentăm un aspect al modului în care înțeleg unii oameni de teatru să-și etaleze originalitatea și... inconștiența. Se pare că titlului unei piese de teatru i se acordă mai puțină importanță decât, să zicem, numelui autorului. De obicei, autorul este singura persoană îndreptățită să caute, să aleagă, să stabilească, să schimbe eventual, dar să impună apoi definitiv titlul lucrării sale. Este un privilegiu poate, în orice caz o datorie tot atât de elementară a creatorului, cum este și aceea de a da un nume personajelor, de a stabili un anumit loc și un anumit timp de acțiune, o anume succesiune și logică a replicilor ș.a.m.d. Schimbarea arbitrară a titlului unei piese naște confuzii în mintea spectatorului și până la urmă neîncrederea lui în teatrul și autorul care-i oferă același „produs” sub altă etichetă. Asemenea schimbare este cu atât mai neindicată, cu cât titlul unei lucrări reprezintă chintesența ei; căci intențiile publicitare în titlurile pieselor au fost de mult abandonate în moravurile noastre teatrale.

VULGARITĂȚI LA MICROFON

Masele de auditori ale posturilor noastre de radio au primit cu îndreptățită satisfacție reluarea — după o absență nejustificat de îndelungată — a emisiunilor de satiră și umor.

Înlocuirea fostului „Radio-magazin” cu emisiunea „La microfon, satira și umorul” n-a însemnat numai o formală schimbare de titlatură, ci și una substanțială de conținut. Folosind mijloacele specifice acestui gen atât de popular al cărui rol educativ este atât de pregnant, emisiunea „La microfon, satira și umorul” s-a relevat de la bun început, printr-o judicioasă selecție tematică, tratată cu mult bun gust și bun simț artistic, ca și prin promptitudinea cu care operează în actualitate. (De pildă, cupletul spus de H. Nicolaide cu tema „Cap Canaveral” sau „Scrisorile găsite” de Tudor Mușatescu, prezentate cu multă savoare de Al. Giurgaru.)

Bine a procedat redacția acestei emisiuni, lărgind cerul colaboratorilor și apelând pe lingă condeiele, așa-zise cu „firmă”, ale genului, și la alte elemente, care au adus multă prospețime și inventivitate în țintirea atacurilor lor satirice, înlocuind șabloanele prăfuite cu tipare noi, ceea ce a făcut să sporească nivelul calitativ artistic al emisiunii. S-a demonstrat astfel, cu deosebită eficiență, mai ales în programele „seminate” de Sașa Georgescu, N. Stroe, Alexandru Andy, George Mihailache, Mircea Crișan ș.a., — că nu există incompatibilitate între divertismentul umoristic și menirea sa educativă.

Din păcate, în unele emisiuni se mai strecoară concesii făcute gustului indoielnic. Ne referim, îndeosebi, la duelul de... spirite dintre Mircea Crișan și N. Stroe care, departe de a străluci prin verva spumoasă, caracteristică ambilor comici, s-a transformat într-un schimb de vulgarități ce nu pot fi tolerate într-o emisiune radiofonică de înaltă. Sensibil la împunsătura de floretă, de incisivă ironie, cu care Mircea Crișan îl ținteste în plin în spectacolul *Dansul notelor* — transmis în cadrul emisiunii „La microfon, satira și umorul” — N. Stroe, în loc să se recunoască (cum ar spune chiar el) „touché” i-a servit în emisiunea următoare o ripostă care, satirizând calitățile de imitator ale lui Mircea Crișan, a fost pe alocuri lipsită de o elementară decență.

Redacția emisiunii „La microfon, satira și umorul” trebuie să dea dovadă de mai multă exigență și să împiedice asemenea recrudescențe de vulgaritate în programele de care răspunde.

C. P.

S. Massler